

Vanor, traditioner och seder

Det är lätt att skaffa sig nya vanor, eller kanske ovanor, men vad är skillnaden? Enklast sett så är väl ovanor sådant som man egentligen inte vill göra men gör ändå. Och vanor kanske är det som man skulle vilja göra men ändå inte gör. (Romarbrevet 7:15)

Under åren med pandemirestriktioner så upphörde många med sina vanor för att man var tvungen till det, även om man ville fortsätta. Dock visar det sig att man i många fall inte har återgått till den där vanan även om det nu är möjligt. En annan vana har tagit platsen. Ofta är den vanan att sitta kvar i soffan där hemma. Det gick snabbt att skaffa sig den nya (o)vanan. Frågan är om det verkligen är det man *vill* göra, eller det man *inte* vill göra?

Samma sak kan sägas om våra traditioner. Vissa av oss har haft som tradition att 30 april samlas kring en valborgsmässoeld och sjunga vårsånger. En mångårig, säkert hednisk, tradition, som ligger i brytpunkten mellan förgängelsens eld och det nya liv som spirar omkring oss. I år var det få valborgsmässoeldar att samlas kring och kanske är traditionen på väg att försvinna. Till viss det tycker jag att det är bra för det har ju genom åren varit ganska mycket fylla kring just valborgsmäss och det är ju ingen tradition som man vill föra vidare till kommande generationer. Så även om jag tycker om traditioner så är vissa kanske inte värda att behålla på grund av det som händer vid sidan av arrangemanget.

När traditionerna har blivit tillräckligt befästa så kallas de ibland *seder*. En av Svenska kyrkans seder (och även ett av sakramenten=helig handling) är dopet. Vi döper barn för att de tidigt ska få del av den vanan/traditionen/seden som är vår. Barnen socialiseras in i ett sammanhang som är större än familjen och det finns liksom inget skäl att vänta med en sådan sak.

Jag tycker också att det är viktigt att vi fortsätter med våra seder. Exempelvis dop, konfirmation, vigsel och begravning. Det är saker som *jag* vill föra vidare till nästa generation för att de ska veta vilka vi är.

Alla våra vanor, traditioner och seder – de berättar något om vilka vi är. Att helt oreflekterat släppa på dem gör att vi ganska fort blir rotlösa och historielösa.

På samma sätt är det viktigt att vi låter nästa generation skapa *egna* vanor, traditioner och seder. Men för att göra det så måste de ha koll på det som redan finns och det gör vi genom att berätta och vara tydliga med vilka våra vanor, traditioner och seder är.

Så ta för vana att berätta om traditioner och seder för varandra. Det är en god vana och något som jag tror att vi vill göra, för att vi ska veta vilka vi är. Bryt ovanan, att göra det du inte vill, och våga vara traditionalist i ordets goda och rätta betydelse!

Kanske är det också dags för en helt ny vana?

Lars Frisk, präst i Västanfors Västervåla församling
epost: lars.frisk@svenskakyrkan.se